

Frank Emil Moen

fagleder og konseptutvikler for NDLA

Kan liberal rettighetsklaring gi økt kvalitet i skolen?

Undertegnede bruker ledige stunder til å utvide, forbedre og tilpasse en 5. utgave av den faglitterære boken *Dyreliv i havet – nordeuropeisk marin fauna*. Til tross for at boken har blitt svært godt mottatt, har det i løpet av 13 års arbeid og gjentatt revidering og oversetting av de fagtekster boken består av, blitt stadig klarere at arbeidsmetoden som ligger til grunn for produksjonen har et stort forbedringspotensial. Kvaliteten i det som presenteres i boken er langt på vei alene knyttet opp til forfatter og samarbeidende fotografs evne til formidling. I skolen omtales gjerne tilsvarende praksis som «enkeltmannsforetaket».

Kompetanseberetningene slår fast at den norske skole i liten grad er en lærende organisasjon. Samhandling og deling er begrenset, og kjenningsmelodien synes fortsatt å være «stensilene mine får du aldri». Økt bruk av IKT i skolen har i liten grad endret dette bildet. Fokus er fortsatt på bruk av læringsadministrerende systemer som konsoliderer enkeltmannsforetaket. Læringsplattformene tilpasses ettallssystemet – en lærer, ett fag, en klasse, ett klasserom – hvor åpenhet, samhandling og deling på tvers av lærer-, elev- og fagkontekst krever bevisst avvikshåndtering. Videre er den pedagogiske praksis i for stor grad bygd opp rundt ett læreverk per fag.

Jeg er trygg på at egne fagtekster ville blitt betydelig forbedret gjennom konvertering fra bok til åpen publisering med mulighet til brukerpåvirkning. Artene som omtales endrer utbredelse, systematikken diskuteres og revideres, og stadig ny informasjon om atferd og utseende oppdages og utforskes, både av fag- og lekmann. Fri tilgang til å dele informasjonen, kombinert med muligheten til å kommentere, legge til og bearbeide opplysninger, vil øke både kvalitet og kvantitet. Rettighetsklarering – som gir brukerne mulighet til oversettelse og tilpasning i bredde og dybde – vil i tillegg øke innholdets tilgjengelighet. Tilgang til å kommentere eller bearbeide opphavsmannens fagtekster vil med andre ord kunne bidra til å heve kvaliteten.

Fylkeskommunenes nystartede initiativ «Nasjonal digital læringsarena – ndla.no» bygger i hovedsak på prinsippet bak nordamerikanernes «opensourceware»-prosjekter. Faginnhold – enten det er frikjøpt fra forlag, tilrettelagt fritt tilgjengelig innhold eller eget utviklet innhold – skal tilgjengeliggjøres gjennom åpne fagnettsteder som kvalitetssikres av fagredaksjoner. Innholdet skal så langt som mulig basere seg på rettighetsklarering som følger prinsippet til «Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike License». Brukeren skal med andre ord få lov til å bearbeide publisert innhold så lenge det bearbeidete innholdet ikke benyttes kommersielt. Hvis det publiseres i en ny form, skal det ha samme lisensiering. Det er undertegnede overbevisning at en liberal rettighetsklarering vil bidra til økt kvalitet i skolen!

Creative Commons Concept Document er publisert under en Creative commons-lisens, og er sammen med de etterfølgende kommentarene tilgjengelig på www.itu.no

CONTRIBUTORS

Deirdre Butler, Lecturer in Digital Learning, Education Department, St. Patrick's College
– deirdre.butler@spd.dcu.ie

Henry Jenkins, Director, Comparative Media Studies Program, Massachusetts Institute of
Technology – henry3@mit.edu

Barbara Gentikow, Professor, Department of Information Science and Media Studies,
University of Bergen – barbara.gentikow@infomedia.uib.no